

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

«Теорія спортивного відбору»

На 2025 / 2026 навчальний рік

Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
ОПП	Фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	денна форма
Семестр, в якому викладається дисципліна	Денна на базі ПЗСО: рік навчання: 4, Семестр: 7. Денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки: рік навчання: 2, Семестр: 3.
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	на базі ПЗСО: 180 годин (6 кредитів ЕКТС) на базі ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки: 150 годин (5 кредитів)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	авторський курс
Факультет	Інтегрованих технологій і обладнання
Кафедра	фізичного виховання і спорту
Розробник	Приймак Анна Юріївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Приймак Анна Юріївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Викладач, який забезпечує проведення практичних/ лабораторних занять	Приймак Анна Юріївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Лекції: середа 1 пара, аудиторія – Практика: середа 1 пара, аудиторія –. Забезпечення: проектор, ноутбук.
Лінк на дисципліну	Посилання на розроблений електронний курс: http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/info.php?id=2276

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
180/150	30	30	-	120/90	Іспит

Опис навчальної дисципліни.

Предмет навчання	Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні уявлення вітчизняних та закордонних спеціалістів про стратегію спортивного відбору юних спортсменів.
Мета дисципліни	Метою дисципліни є ознайомлення з системою педагогічних, психологічних, медико-біологічних методів дослідження по виявленню здібностей дітей, підлітків і юнаків до спеціалізації у певному виді спорту
Чому можна навчитися (результати навчання)	<i>Програмні результати навчання (ПРН):</i> - працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою; - володіти культурою спілкування з дітьми, їх батьками, тренерами дитячо-юнацьких спортивних шкіл, лікарями, судьями-організаторами спортивних змагань, керівниками спортивних рад; - планувати та прогнозувати у спорті, контролювати рівень підготовленості, засобів відновлення і підвищення працездатності спортсменів, навчально-тренувальний процес юних спортсменів; - прогнозувати наявність спортивної обдарованості індивіда за генеалогічними даними; - прогнозувати схильність дитини до спортивної діяльності за фенотипічною особистістю генетичних маркерів; - організовувати відбір найбільш перспективних спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Вивчення дисципліни «Теорія спортивного відбору» формує у студентів наступні компетентності: <i>Загальні компетентності (ЗК):</i> - здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; - здатність працювати в команді; - навички міжособистісної взаємодії; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <i>Фахові компетентності спеціальності (ФКС):</i>

	- здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості; - здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини; - здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом; - здатність до безперервного професійного розвитку; <i>Програмні результати навчання (ПРН):</i> - засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег; - здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами; - здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань; - знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Вступ в теорію спортивного відбору. Система підготовки юних спортсменів. 2. Відбір в різних видах спорту. Завдання дисципліни: Теоретичні: • сформувати у студентів загальне уявлення про організаційно-методичні основи спортивного відбору; • визначити технологію прогнозування наявності здібностей, обдарованості і талановитості в спорті; • розкрити основи контролю загальної і спеціальної підготовленості спортсменів; • визначити особливості відбору в різні види спорту. Практичні: • прогнозувати наявність спортивної обдарованості індивіда за генеалогічними даними; • прогнозувати схильність дитини до спортивної діяльності за фенотипічною особистістю генетичних маркерів; • організовувати відбір найбільш перспективних спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки; • володіти технологією тестування рівня розвитку загальних та спеціальних здібностей спортсменів; • визначати перспективність спортсмена до конкретного виду спорту. Види занять: лекційні/практичні

	При вивченні навчальної дисципліни «Теорія спортивної підготовки» використовуються наступні методи навчання: <i>Словесні</i>: лекції, доповіді, повідомлення, дискусії, бесіди, дидактичне тестування; <i>Наочні</i>: демонстрація з залученням мультимедійних проекторів, презентації, відеоматеріалів. <i>Практичні</i>: різні види вправлення, виконання графічних робіт, проведення експерименту; <i>Репродуктивний</i> – в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; <i>Метод проблемного викладу.</i> <i>Частково-пошуковий або евристичний.</i> <i>Дослідницький.</i>
Пререквізити	Програмний матеріал базується на набутих здобувачами знаннях, уміннях і навичках під час вивчення дисциплін: виробнича практика за профілем майбутньої роботи, теорія і методика викладання (бадмінтон, теніс, пляжний волейбол).
Постреквізити	Знання з дисципліни можуть бути використані у наступних дисциплінах: теорія та методика фізичного виховання, спортивна педагогіка, теорія і методика викладання обраного виду спорту, загальна спортивна психологія, загальна теорія підготовка спортсменів, анатомія та фізіологія людини.
Політика курсу	Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.
Оцінювання досягнень	При оцінюванні знань студентів з навчальної дисципліни «Теорія і методика дитячо-юнацького спорту» формується з двох складових з коефіцієнтом 0,5 кожна. <i>Перша складова.</i> Оцінюється поточна успішність (ПУ). Тестування або письмова, усна відповідь, самостійна робота протягом семестру проводиться 4 рази. Максимальна сума за тестування – 45 балів. Захист реферату – 25 балів, виступ з доповіддю – 15 балів, виконання презентації – 15 балів. <i>Друга складова</i> – екзамен де студент набирає 100 балів. Оцінка за дисципліну «Теорія і методика дитячо-юнацького спорту» складається з поточної успішності та оцінки за екзамен, сума множиться на коефіцієнт 0,5. $R = 0,5(П_u) + 0,5(ЕР)$ (П_у) – підсумковий бал, який включає тестові контрольні

	роботи, індивідуальне завдання: реферат, виступ з доповіддю, виконання контрольного завдання; (ЕР) – підсумковий бал за екзаменаційну роботу. Студент, який набрав за всі контрольні завдання менше 55 балів, але склав під час сесії на позитивний бал іспит в цьому разі проставляється у відомості фактичну отриману студентом позитивну оцінку за складання екзаменаційної роботи. Студент, який отримав за всі контрольні завдання не менше 55 балів, за його бажанням може бути звільнений від екзаменаційної роботи, а підсумкова оцінка визначається за результатами поточної успішності. Якщо студент до початку сесії має оцінки з модульних та інших контрольних робіт менше 55 балів, але склав під час сесії на позитивний бал екзаменаційну роботу, в цьому разі проставляється фактична позитивна оцінка за складання іспиту, ця ж оцінка дублюється у графі «поточна успішність».
Інформаційне забезпечення	<i>Основна література:</i> 1. Волков Л.В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту / Волков Л.В. К.: Олімпійська література, 2002. 294 с. 2. Сергієнко Л.П. Спортивний відбір: теорія та практика. У 2 кн. Книга 1. Теоретичні основи спортивного відбору / Л.П. Сергієнко. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009. 672 с. 3. Коханович К. Теоретико-методичні основи комплексного контролю в системі підготовки юних гімнастів: Автореф. дис. ... д-ра наук з фіз.. вихов. і спорту: 24.00.01 / Коханович Казімеж. Київ, 2003. 44 с. 4. Матицин О.В. Сенситивні періоди для інтенсивного формування спеціальної підготовленості юних спортсменів у процесі багаторічного тренування у настільному тенісі / Матицин О.В. // Фізична культура: виховання, освіта, тренування, дитячий тренер: журнал у журналі. 2002. № 1. С. 2-5 5. Платонов В.М. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті. Загальна теорія та її практичні додатки / Платонов В.М. К.: Олімпійська література, 2004. 808 с. <i>Додаткова література:</i> 1. Міщенко В.С., Дяченко В.Ф. Оцінка перспективності юних спортсменів, що спеціалізуються на циклічних видах спорту, з урахуванням фізіологічних критеріїв // Відбір, контроль та прогнозування у спортивному тренуванні: Зб. наук. праць. К.: КДІФК, 1990. С. 74-87

	2. Чесноков А.В. Антропометричні характеристики людини як початковий етап відбору для занять пауерліфтингом // Фізична культура: виховання, освіта, тренування. 2002. № 3. С. 51. 3. Чичкан О. Фізичний розвиток та фізична підготовленість веслувальниць на байдарках на основі використання модельних характеристик // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: Зб. наукових праць. Луцьк, 2002. Т. 2. С. 142-144. 4. Шинкарук О. Основні особливості регіональних програм відбору та орієнтації спортсменів у різних видах спорту // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2001. № 4. С. 27-33. 5. Шпак Т.В. Динаміка показників спеціальної підготовленості велосипедисток, що спеціалізуються у гонках на шосе, протягом річного циклу підготовки // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. 2004. №3. С.78-81. 6. Посилання на розроблений електронний курс: http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=2276
--	--

Розробник:

А.Ю. Приймак к.п.н., старший
викладач кафедри ФВіС

«_____» _____ 2025 р.

Гарант освітньої програми:

к.н.ф.в.с., доцент

С. О. Черненко

«_____» _____ 2025 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри

Протокол № 17 від 06.05.2025 р.

в. о. завідувач кафедри

_____ С. О. Черненко

«_____» _____ 2025 р.

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання

_____ О. Г. Гринь

«_____» _____ 2025 р.